యస్.యస్. ప్రకాశరావు

తల వంచుకుని నడుస్తున్నాడు సూర్యారావు. అవునుమరి, 'నాకేంలే!' అని, తలెత్తుకుని తిరిగే రోజులు వెళ్ళిపోయేయి. తలవంచుకునే నడుస్తున్న సూర్యారావు-రొచ్చుకంపూ, పేడవాసనా కలిసిన గాలి ముక్కుకి తగలగానే తలెత్తి చూసేడు.

వద్దామనుకున్న చోటుకి వచ్చేశాడు.

కలుద్దామనుకున్న మనిషిని కలవాలి.

చెప్పాలనుకున్న విషయం చెప్పాలి.

చెప్తే ఏమంటాడో? ఏంవనేస్తాడో.

దడ, దడ, దడాదడా - కొట్టుకుంటున్నాయి గుండెలు.

సూర్యారావు నోరువిప్పి పిలిచేననే అనుకున్నాడు. కాని, మాట బైటికి రాలేదు.

సిగ్గు, అవమానం, నైరాశ్యం - ఇవన్నీ గొంతులో అడ్డవేసుకూర్చుని, నోట్లోంచి మాటని బైటికి రానివ్వడం లేదు.

అతను అన్నింటికీ తెగించేసేడు! ఇంక దేనికి సిగ్గు? అవమానం ఎందుకు? నైరాశ్యమా? - చూదాం దాని సంగతీను.

"రాములూ!" అని మళ్ళీ పిలిచేడు సూర్యారావు.

ఆ పిలుపులో అధికారంలేదు; అహంకారంలేదు; హోదాలేదు. కాని, ఆ పిలుపులో వున్నది దైన్యమూ, బాధానూ.

ఎవ్వరూ పలకలేదు, మళ్ళీపిలిచేడు.

పక్కనే గేదె ఒకటి అరుస్తోంది. ఆ గేదెకి కొంచెం దూరంగా మూతికి

ఉచ్చు కట్టేసిన దూడ మౌనంగా అరుస్తోంది.

ఎవరో వస్తున్నారు

రాములేనేమో! - ఎలా చెప్పడం? ఎలా మొదలెట్టాలి ఏమంటాడో? అతనికి జాలిపుట్టేలా నమ్మకం కలిగేలా చెప్పేపద్ధతేమిటి? ఇన్నాళ్ళూ కాలేజీల్లో చెప్పిన చదువులో జీవితానికి పనికొచ్చే 'ఇలాంటి' విషయం ఒక్కటీ చెప్పలేదేం?

"రాములు నేడు బాబూ! ఏటన్నా అర్జెంటుపనా?" రాములు పెళ్ళాం వచ్చింది.

ఇం కొకప్పుడైతే, ఏం చేసేవాడో కాని, సూర్యారావు ప్రస్తుతం, తలవంచుకునే, "రాములులేడా? ఎక్కడికెళ్ళేడో తెలుసా?" అన్నాడు.

"సిన్నబజారుకేసి ఎల్లేడు బాబూ! - ఏటన్నా పనుందా? - ఆనక ఆడొస్తే మీ యింటికి పంపించే దేటి?"

సిగ్గుపడిపోయాడు- సూర్యారావు. "అబ్బే! అర్జంటేమీలేదు. నే వస్తా! వచ్చేసనిచెప్తేచాలు" (అవసరం నాత్తల్లి నాది. నా యింటికి నీ మొగుడెందుకొస్తాడు? ఆ రోజులు వెళ్ళిపోయేయి.)

ఎంతో ఆశ పెట్టుకుని వస్తే;

కలుద్దామనుకున్న మనిషి లేనేలేడు.

చెప్దామనుకున్న విషయం చెప్పనే చెప్పలేదు.

ఇప్పుడెలాగా? ఏం చెయ్యడం?

చిన్నబజారుకి వెళ్ళేట్ట. ఇదేవుంది చిన్నబజారు. దారిలో 'కాస్తే!'-అంతే, అదేచెయ్యాలి!

రోడ్డుకి కొంచెం పక్కగా ఓ రావి చెట్టుంది. దానికింద చప్టావుంది. అక్కడికి వెళ్ళికూర్చున్నాడు-సూర్యారావు.

ప్రొద్దుట్నుంచీ ధనసంపాదనకోసం మనుషులు చేస్తున్న పనులన్నీ చూసి చూసి, మొహం ఎర్రగా చేసుకుని కిందకి దిగిపోతున్నాడు సూర్యుడు.

రావి చెట్టంతా కోలాహలంగా వుంది.

సూర్యారావు తలెత్తి చూసేడు. పక్షులన్నీ ఈ రోజుకి ఆహార ప్రయత్నం ఇక చాలుననుకుని గూళ్ళకి చేరుకుంటున్నాయి.

ఎవరు తినేదైనా, ఆ అన్నమేకదా!

డబ్బుందికదా - అన్నెప్పి బంగారం కణికెలు మింగరుకదా!

ఆ తిండికోసమే ఈ తాపత్రయాలన్నీను.

పక్షులకి బాధలేం లేవు.

డబ్బు బాధలేదు!

డబ్బుతో బాధలేదు!

మరి మనకో___

తిండి కావాలంటే-కావాలి డబ్బు.

బతకాలంటే-కావాలి డబ్బు.

ఛస్తే బూడిద చెయ్యడానికి కావాలి-డబ్బు.

పిల్లల చదువులకి కావాలి

పెద్దల జబ్బులకి కావాలి.

డబ్బు! డబ్బు!! డబ్బు!!!

అందరికీ కావాలి – డబ్బు.

లేనివాడికి కావాలి.

వున్నవాడికీ కావాలి,

ఆడకూతుర్ని పెళ్ళి చేసుకోవాలంటే, పెళ్ళికొడుక్కి కావాలి!

వుద్యోగం రావాలంటే ఆఫీసరుకి ఇవ్వాలి – డబ్బు!

వున్న వుద్యోగం నిలబడాలంటే ఆఫీసరు పెళ్ళాం, పిల్లలకీ ఖర్చుపెట్టాలి – డబ్బు!!

డబ్బు! డబ్బు!! డబ్బు!!!

పక్షులకి ఈ బాధలేం లేవు.

పశువులకి ఈ కష్టాలేం లేవు.

మరి, మేష్టారూ! – వీటన్నిటికంటె తెలివైనవాడు – మనిషికి ఈ బాధలూ, కష్టాలూ ఎందుకున్నాయి?

అవును, పక్షులకీ, పశువులకీ డబ్బు లేదు: అందుకే, కష్టాలూలేవు.

కష్టాలు పోవాలంటే కావాలి–డబ్బు!!

సుఖాలురావాలంటే కావాలి–డబ్బు!!

——ఇలా ఆలోచిస్తున్న సూర్యా రావుకి రావు(లు జ్ఞాపకం వచ్చేడు. రోడ్డుమీదకి వెళ్ళి చూసేడు. కనుచూపు మేరలో ఎవరూ రావడంలేదు.

మళ్ళీ యధాస్థానంలోకి వచ్చి కూర్చు న్నాడు సూర్యారావు

రమారమి ఏడాదికిందట, ఈ సూర్యా రావు – ఇంజినీరు సూర్యారావు!

ఆ రోజులే వేరు! మహారాజులా గడిపిన రోజులవి! మరి మళ్ళీరమ్మంటే వస్తాయా? ('ఊఁ' అంటే వస్తాయా? 'ఆఁ' అంటే వస్తాయా?)

అయిదేళ్ళ ఇంజినీరింగు చదువుని, అయిదేళ్ళలోనే పూర్తి చేసేడు సూర్యా రావు. అతని చదువు పూర్తయేసరికి. సూర్యారావు తండ్రి – 'రసం' పూర్తిగా పోయి 'పిప్పి' అయిపోయేడు; లేదా. 'వత్తి' పూర్తిగా కాలిపోయిన 'దీపం' అయిపోయేడు. అంతేకాదు, అతని చదువు పూర్తయేసరికి సూర్యారావు చెల్లెలికి 'పెళ్ళీడు' వచ్చి కొన్నేళ్ళయింది.

పెళ్ళీడు కొచ్చిన ఆడపిల్లల్ని కట్నా లిస్తేనేగాని, పెళ్ళిచేసుకోరు – 'పెళ్ళీడు' అంటూ లేని మగ'పిల్లలు'. అంచేత, ఇంజినీరు సూర్యారావు, ముందు ముందు చెల్లి పెళ్ళి చెయ్యడానికని తనముందుగా పెళ్ళిచేసుకున్నాడు.

ప్రతీతండ్రీ కూతురు సౌభాగ్యాన్నే కోరుతాడు.

అందుకే, తను ఆరిపోయయినా, ఏ ఇంజినీరునో, డాక్టరునో ఇచ్చి, కూతుర్ని వెలిగిస్తాడు.

సరిగ్గా అదే జరిగింది – సూర్యారావు మావఁగారి విషయంలో! కూతురు పెళ్ళి చేసేడు; అతను పూర్తిగా ఆరిపోయేడు.

డబ్బు! డబ్బు!!

అన్నిఁటికీ కావాలి.

అందరికీ కావాలి.

ఉద్యోగంరావాలంటే కావాలి–డబ్బు!

డిగ్రీవుంటే చాలదు. అర్హతలుంటే

ఎవడికొ్కావాలి? కావల్సింది — 'రెక్క' అదుంటేనే ఎగురుతావు ఆ రెక్కకూడా మామూల్ది పనికిరాదు. 'పెద్దలు'. వాళ్ళెవరన్నా ఇవ్వాలి. అదిలేకపోతే, కావాలి డబ్బు.

'ఇంత' ఇస్తే 'అంత' జీతంవచ్చే వుద్యోగం ఇప్పిస్తాను అన్నాడు — 'ఎంతో జీతంవస్తున్న' ఒక ఆఫీసరు!

'ఆరోజు', — సూర్యారావు కిప్పటికీ జ్ఞాపకంవుంది.

పెద్ద భవనం; దానిలో ఒక చిన్నగది. ఆ చిన్నగదిలో నాలుగు సోఫాలు. వాట్లో ఒకదాన్లో కూర్చున్నారు సూర్యారావూ, అతని తండ్రీను.

"రాగానే, లేచి సమస్కారంపెట్టు" అన్నాడు తండ్రి.

జరగబోయే నాటకంలో తమపాత్ర గురించి ఇద్దరూ ఆలోచిస్తున్నారు. గదంతా నిశ్శబ్దంగావుంది. గోడమీద గడియారం ఎప్పటిదో 'టైము' చూపిస్తోంది.

'ఆయన' వచ్చేరు.

సూర్యారావూ, తండ్రీ లేచి నిల్చున్నారు. నమస్కారాలు పెట్టేరు

ఆయన చిరాగ్గా ముఖంపెట్టి "ఊఁ, ఎవరండీ మీరు? ఏంకావాలి?" అన్నాడు

సూర్యారావు వెంటనే "నేను ... నేను ... బి. ఇ. పాసయ్యానండీ!" అన్నాడు.

"వాట్ హెల్! అదిసరే! మీరు బి.ఇ. పాసయ్యేరు. అందుకోసం నా ఇంటికి వచ్చి, నన్ను డిస్టర్బ్ చేస్తే ఎలాగండీ! ఇంటిదగ్గరకూడా ఆఫీసుపనే చెయ్యడానికి నాకు ఎవరూ ఎక్స్‌ట్రా జీతం ఇవ్వడం లేదు - మీకు తెలుసుగదా! ఆఫీసుపని వుంటే, ఆఫీసుకి రండీ! ప్లీజ్! నన్నర్థం చేసుకోండి. ఇంట్లో నా వైఫ్, ఛిల్డ్రన్‌తో సాయంత్రంపూట సరదాగా వుండాలనుకోడం నా తప్పా-చెప్పండి? ... నో నో ... ఇదేం బాగులేదు ... ఐ వాంట్ టు బి స్ట్రిక్టు. లేకపోతే, నాకు రెస్టనేదే వుండదు. ప్లీజ్! మీరు వెళ్ళండి. ఆఫీసులో కల్సుకోండి. ప్లీజ్! ప్లీజ్!—"

సూర్యారావుకి చాలా ముచ్చట వేసేయి—ఆ ఆఫీసరుగారి మాటలు. అవును మరి, ఆఫీసుపని ఇంట్లోకూడా చేసుకుంటే, ఇంక సుఖం ఎక్కడుందీ బతుక్కి? ఆయనచెప్పింది నిజమే! వెళ్ళిపోవాలి - అనుకున్నాడతను.

"సుదర్శనంగారు పంపించేరండీ!" అన్నాడు సూర్యారావు తండ్రి మెల్లిగా.

"ఓ! ఐసీ! మీరేనుటండీ! మరి ఆ సంగతి ముందు చెప్పరేం? సో సారీ! .... కూర్చోండి, కూర్చోండి. ఓహో! మీరే నన్నమాట సూర్యారావు బి. ఇ. సరిసరి ... బాగానేవుంది ... అఁ ... అప్పన్నా! వీరికి డ్రింకులు తీసుకురా!..." అన్నాడు ఆఫీసరు.

"అబ్బెబ్బే! అవేమీ వొద్దండీ!

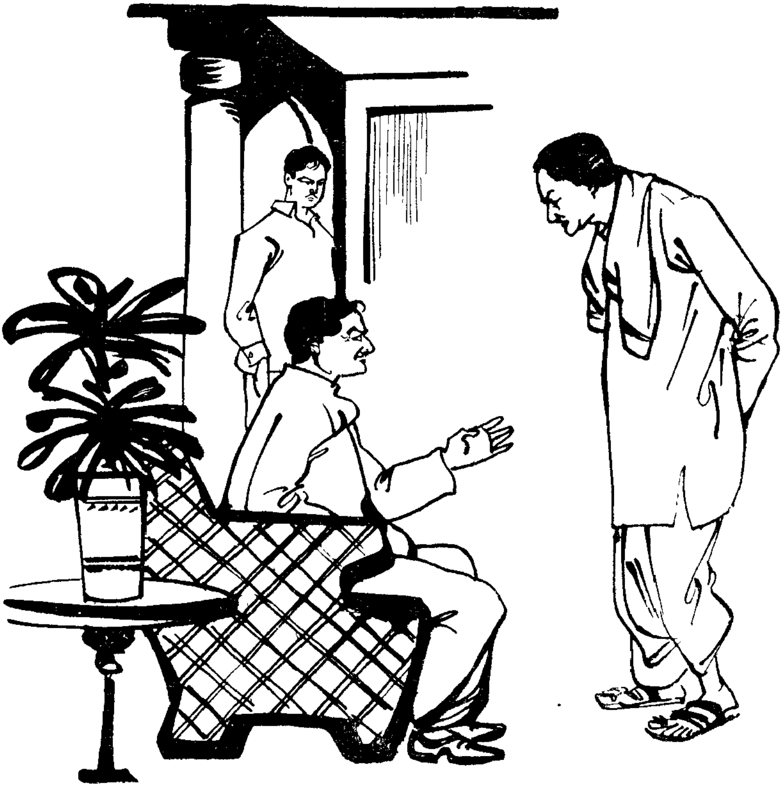

ఇదుగో, ఈ వుత్తరం మీ కిమ్మన్నారు సుదర్శనంగారు." అని, ఒక కవరు ఇచ్చేడు సూర్యారావు తండ్రి.

"థేంక్యూ!...ఊఁ ....సారీ సార్! నాకు తెలియదు మీరనీ! ... ఇదేనండీ, వొకరు ఇంటికి వచ్చి-వుద్యోగా లిప్పించమని అడుగుతూ వుంటారు. మరేం అనుకోకండి. ఎక్స్‌క్యూజ్ మీ...ఆఁ ఏఁవండీ సూర్యారావుగారూ! మీరు ఎప్పుడు పాస యేరు...ఓ! ఈ ఇయరేనా! అహ్ఁ! ...డ్రింక్సు తీసుకోండి అని, ఆ కవరు జేబులో పెట్టుకున్నా డాయన.

"నాల్రోజులు పోయింతరవాత కలుసుకోండి! అపాయింటు మెంటార్డర్స్ మీకిస్తాను. ఓ.కే! ...నమస్కారం! ... డోంట్ థింక్ అదర్వైజ్...నమస్తే!"

బయటికి వచ్చేశారు ఇద్దరూ.

అంతే!

క్షణంలో మారిపోయింది ప్రవర్తన.

క్షణంలో మారిపోయింది— డబ్బు, తండ్రి చేతిలోంచి ఆయన చేతిలోకి!

నాలుగో రోజుకల్లా సూర్యారావు.- ఇంజినీరు సూర్యారావు అయిపోయాడు. సూర్యారావు భార్య - ఇంజినీరుగారి భార్య

అయిపోయింది తన వుద్యోగాని క్కావల్సిన విషయాలన్నీ వుద్యోగంలో చేరేకే నేర్చుకున్నాడు సూర్యారావు (మరి, ఈ ఐదేళ్ళచదువూ ఎందుకో ?)

ఇంజినీరుగారికి ఓ మంచి ఇల్లు వుండాలి. ఆఇంట్లో ఎన్నో సదుపాయాలు వుండాలి. వీటన్నింటికీ డబ్బు వుండాలి.

డబ్బులేకేం ? ముందు ముందు చెల్లి పెళ్ళికోసం 'సంపాదించిన' కట్నండబ్బు వుండనేవుంది, ఇంజినీరు సూర్యారావు చెల్లెలి పెళ్ళిచెయ్యలేదూ ? చెయ్యాలంటే ఆకట్నండబ్బే వుండాలా ?

అంతే ! కూర్చుని తింటే, కొండ లయినా కరుగుతాయి. (కొండల్ని తింటారా ?) చెల్లెలిపెళ్ళి అయిందేకాదు.

మనకి వాళ్ళ సంబంధం నచ్చితే, వాళ్ళకి మనడబ్బు నచ్చదు. వాళ్ళకి మన డబ్బునచ్చితే, వాళ్ళ సంబంధం మనకి నచ్చదు. ఇద్దరికీనచ్చే సంబంధా లున్నాయా ! ఏమోమరి !

సూర్యారావు ఒక కూతుర్ని ఎత్తుకునే నాటికి, కట్నండబ్బు మరేమీ మిగల్లేదు.

డబ్బు ! డబ్బు !! డబ్బు !!!

పిల్లల్ని పెంచడానికి కావాలి.

తండ్రి జబ్బుల్ని తగ్గించడానికి కావాలి.

భార్య అలంకారాలకి కావాలి.

చెల్లెలి పెళ్ళికికావాలి.

అలాగే,

, నెలాఖర్కు నౌఖరీ చేయించుకున్న వుద్యోగస్తులకి, బడి పంతుళ్ళకీ ఇవ్వడానికి కావాలి-డబ్బు !

అదేలేదు ! అదే లేదట !

అందుకే.

పెద్ద పెద్ద ఆఫీసర్లకి. చిన్న చిన్న నౌకర్లకీ తప్ప మధ్యవాళ్ళకి - అంటే, జూనియర్ ఇంజినీర్లకి, బడి పంతుళ్ళకీ జీతాలు ఇవ్వలేక వాళ్ళని ఇంటికి పంపించేసేరు.

సూర్యారావు వుద్యోగం మూణ్ణాళ్ళ ముచ్చటే అయింది. అతను ప్రస్తుతం రిట్రెంచ్డ్ ఇంజినీరు. అంటే, ఇంజినీరు సూర్యారావు- 'పట్టి సూర్యారావు' అయిపోయేడు.

ఒక్కగా నొక్క కొడుకు వుద్యోగం పోయింది.

'ఒక్కగానొక్క' తండ్రి అదివిని పోయేడు.

ఛస్తే బూడిచ్చెయ్యడానికి కావాలి-డబ్బు.

పోయినవాళ్ళతో పోలేంకదా ? ఎన్నాళ్ళని తిండి మానుకున్కుంటాం ?

తిండి తినాలంటే-కావాలి డబ్బు.

బతకాలంటే కావాలి-డబ్బు.

వున్న డబ్బంతా ఎక్కడికో వెళ్ళి పోయింది; ఇంకెక్కణ్ణించి వస్తుంది- డబ్బు ?

ఇంట్లోవున్న సామాన్లన్నీ కాళ్ళొచ్చి వెళ్ళి పోతున్నాయి.

రేడియో, ఫేన్, సోఫాలూ కుర్చీలూ,

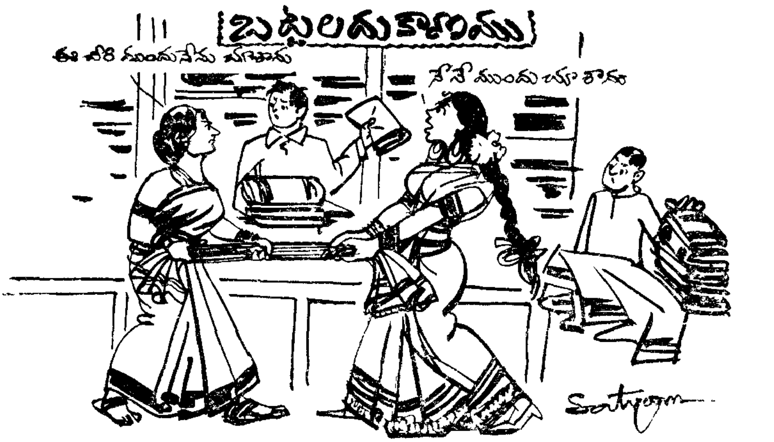

బిందెలూ, గిన్నెలూ – అన్నీ వెళ్ళిపోతున్నాయి.

మనుషులే మిగిలేరు!

వీళ్ళు ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వెళ్ళిపోతారు!

కానీ, వున్నంతకాలం కావాలి – 'కానీ'

డబ్బు! డబ్బు!! డబ్బు!!!

అది వున్నంతకాలం ఒకలా వున్న మనిషి ప్రవర్తన, అది పోగానే మరోలా మారిపోతుంది.

మొహం ఎరిగున్నవాళ్ళంతా పక్కకి తిప్పేసుకుంటున్నారు. పలకరించడానికి జడుస్తున్నారు స్నేహితులు! బంధువులు!!

మొదట్లో. కొన్నాళ్ళు – మళ్ళీపిల్చి వుద్యోగం ఇవ్వక పోతారా – అనుకున్నాడు సూర్యారావు. కాని, అది వట్టి భ్రమేనని తెలిసిన తరువాత మరో వుద్యోగంకోసం ప్రయత్నం మొదలుపెట్టేడు.

వుద్యోగం రావాలంటే–కావాలిడబ్బు.

అంత డబ్బూ తీసుకుని వుద్యోగం ఇప్పించిన ఆ ఆఫీసరు వుద్యోగంమాత్రం పోలేదు!

ఇప్పుడుమళ్ళీ మరొకడికి ఇవ్వాలి–డబ్బు.

సూర్యారావు బి. యి.–ఏం వుద్యోగం చెయ్యాలి? సూర్యారావు ఎళ్ళీ ఇంజినీరు సూర్యారావు–అవుతాడా? – ఈ ప్రశ్నలకి సమాధానాలకి 'వెండితెర' చూద్దామంటే, అసలు 'తెరే' పూర్తిగా చిరిగిపోయింది.

ఇంజినీరు సూర్యారావు క్లార్కు–సూర్యారావు–అయిపోవాలి.

ప్లాన్లు, మేస్త్రీలు. కూలీలు, డ్రాయింగ్సూ. కన్‌స్ట్రక్షన్సూ జె. యీ లూ, కంట్రాక్టర్లూ, లంచాలూ – వీళ్ళ (లేక వీటి) మధ్యనున్న సూర్యారావు – ఫైళ్లూ. బిల్సూ, ఆఫీసరూ, బంట్రోతులూ, టైపిస్టులూ గుమాస్తాలూ. గూడు పుఠా

జీలూ, కాకాలూ – మధ్యకి వెళ్ళిపోవాలి

వంద రూపాయలు నీవి కావనుకుంటే డెబ్భయి రూపాయల వుద్యోగం నీదనుకునేలా చేస్తానన్నాడొకాయన.

వంద రూపాయలు 'నావికావు' అని అనుకోడం ఎలాగ? అసలు 'నావీ' అని వంద రూపాయలు వుంటేనేకదా?

అందుకే, సూర్యారావు నిన్న రాములు దగ్గరకు వెళ్ళేడు. పూర్వం సూర్యారావు ఇంజినీరుగా పని చేసినచోట రాములు బంట్రోతు. బొటనవేలు ముద్ర వేస్తేనేగాని, నాలుగువేళ్ళు నోట్లోకెళ్ళని పరిస్థితి రావు(లి కెప్పుడూ లేదు అతనికి పాలవ్యాపారం వుంది.

'సరింగ జూసుకుంటే, అదొక్క–టే కాన బాబూ! ఏటంటే, మా యింటిది ఆ యాపారం సంగజ్జూసుగుని, నన్ను ఏదో గౌరవం వుండేపని సేసుకోమంటుంది. అందికే, ఈ రూ(వుల ఫెయిల్లు ఆరూవు(నోకీ, అరూ(వులకాయితాలు, ఈ రూ(వునోకి సేర్పి పనికి కుదురుకున్నాను. నాకుగాని తిక్క–రేగిందంటే. ఏటి? – ఈ వుద్యోగం వొగ్గిసి పోగల్ను' అనేవాడు రాములు అందరితో.

సూర్యారావు రాములుతో తన పరిస్థితంతా చెప్పేడు. రాములు అంతావిని, "నాకు తెల్దేటి బాబూ! ఇంజినీరు సదుంకున్న బాబులందరి వుజ్జోగాలూ పోనాయి. కోపం తెచ్చుకోనంటే సెప్తాను బాబూ! ఎందుకు బాబూ! ఈ సదం? కూడెట్టనేక పోనాక! నా నేటి సదివేను? విశాసిగోణ్ణే కదా!... అయితే, బాబూ! వందరూపాయిలిస్తే, గుమస్తా వుజ్జోగం ఇప్పిస్తానన్నాడా – అబాబు? మీలాంటోళ్ల మా యింటికొచ్చి అడగడవే(సాల్పాలు! వుండండి బాబూ! ఇప్పుడే వస్తా..." అని లోపలికి వెళ్ళేడు.

అనుకున్నపని ఇంత అనుకూలంగా జరుగుతుందని సూర్యారావు వూహించలేదు; కానీ, తలచినదే జరిగితే దేవుడెందుకూ వుండి – అన్నారు 'పెద్దలు'. అనుకున్నవన్నీ తలకిందులు చెయ్యడానికే కాబోలు దేవు(డున్నాడు.

కొంతసేపటికి రాములు బైటికి వచ్చి, "బాబూ! మీరు మరోలాఅనుకోపోతే సెప్తాను. మా ఇంటిదాన్తో మీ ఇసయం ఇవరంగ సెప్పేను. అది అంటదిగదా– ఏదన్నా వొస్తువు తాకట్టెడితే... అ(అ(బాబూ! మీ మీద నమ్మకం నేదని కాదు. మరేట్నేదు – ఈ డబ్బు కాపీనం అదోల్లకి మాజాస్తి. దాన్ని కాదని, నాను పైసా కూడా మీకు ఇయ్యనేను. మరి మరోఇదంగా ఆలోచించకండి బాబూ..." అన్నాడు.

"సరే, అలాగే, మరైతే రేపొస్తాను" అని వచ్చేశాడేగాని, సూర్యారావుకి తాకట్టు పెట్టేవస్తువు ఇంట్లో ఏ(వుందో తోచడంలేదు. వందరూపాయలు కావాలంటే,

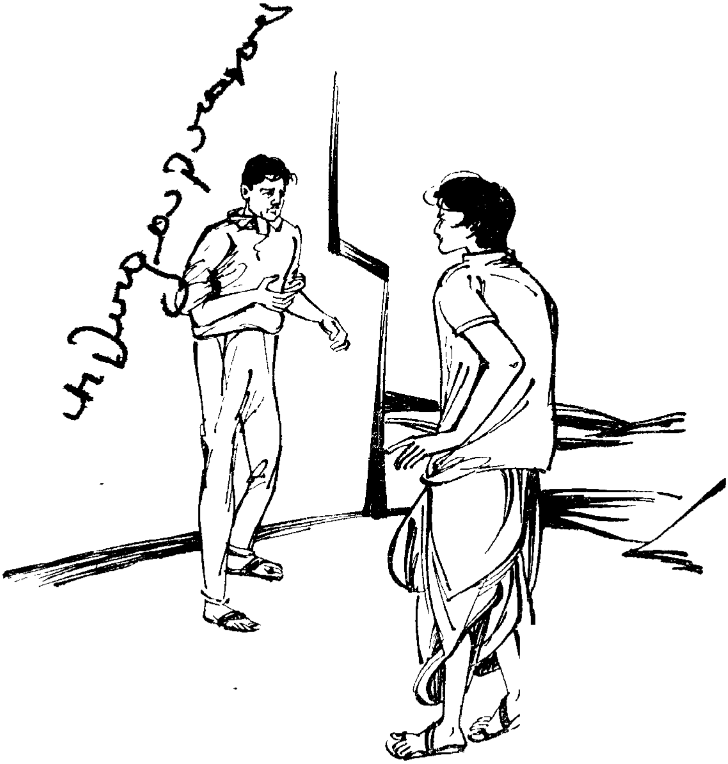

పెట్టేవస్తువు ఇంట్లో ఏదీలేదు వున్నవేవో ఎప్పుడో వెళ్ళిపోయేయి.

ఇంకా ఏంవున్నాయి? ఆఁ . వుంది. ఒక్కటే వుంది!... అది... భార్య మంగళసూత్రం!! ఇక అదే మిగిలింది భార్యనడిగితే ఇస్తుందా?... ఇస్తుంది. తప్పకుండా ఇస్తుంది.

గబ గబా, మెల్లిమెల్లిగా _ నడిచేడు సూర్యారావు.

సాయంత్రం రాత్రి _ గా మారి పోతోంది.

ఇంటికి వెళ్ళేసరికి భార్య, అప్పుడే లైటువెలిగించి, మంగళసూత్రం కళ్ళ కద్దుకుంది.

అంతే! సూర్యారావు వుత్సాహం చచ్చిపోయింది. ఆతనికే తెలియని ఏదో సెంటిమెంటు, అతన్ని మరి అడగ నియ్యకుండా చేసింది.

రాత్రంతా జైగ ఆలోచించేడు_సూర్యా రావు వసుదేవుడు గాడిద కాళ్ళు పట్టు కున్నట్టు! అంతే! అలాగే, సూర్యారావు రావులు కాళ్ళు పట్టుకుంటాడు.

అంతేనండీ! అవసరం!

పగలంతా ఇంట్లో కాలుగాలిన పిల్లిలా తిరిగేడు సూర్యారావు. రావులికి పగలు

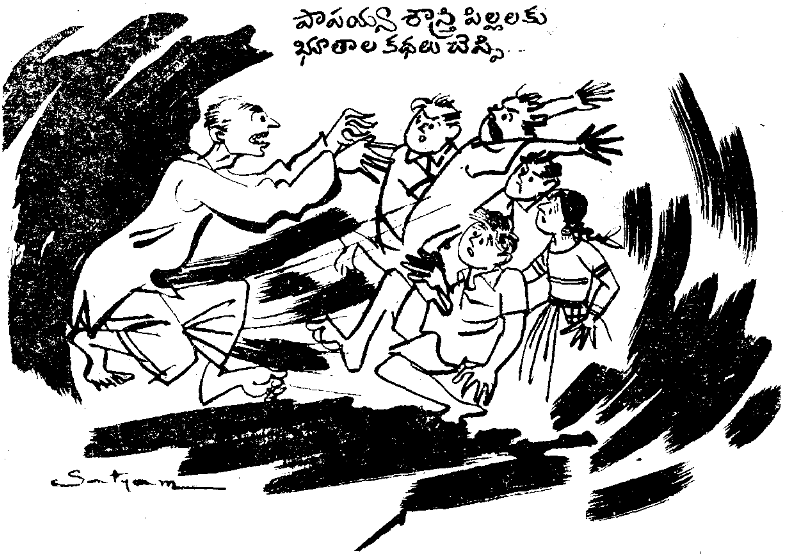

ఆఫీసులోపని. సాయంత్రానిగ్గాని ఇంటికి రాడు

అందుకే సాయంత్రం బయలుదేరి రావు(లు ఇంటికి వెళ్ళేడు సూర్యారావు, వెళ్తే జరిగింది. రావు(లు చిన్నబజారుకి వెళ్ళాడు.

ప్రస్తుతానికి వచ్చాడు సూర్యారావు.

సూర్యుడు పూర్తిగా మాయమయ్యాడు చీకట్లు కమ్ముకుంటున్నాయి. మునిసిపల్ దీపాలు ఆచీకటిని మెడపట్టుకుని గెంటడానికి యథాశక్తి ప్రయత్నిస్తున్నాయి.

రోడ్డు మీదకి వచ్చేడు సూర్యారావు. దూరంగా ఎవరో వస్తున్నారు. రావు(లే కాబోలు!

సూర్యారావు గుండె దడదడా కొట్టుకుంటోంది.

కలుద్దామనుకుంటున్న మనిషి వచ్చేస్తున్నాడు.

చెప్పాలనుకుంటున్న విషయం చెప్పెయ్యాలి.

ఎలా చెప్పాలి? ఎలా? ఎలాగా?

దగ్గరగా వచ్చాడు అతను. అవును. రావు(లే!

"ఓ! సూర్రేవుగారూ! మీరా!—" గుప్పుమని కొడ్తోంది నాటుసారావాసన. సూర్యారావు ముక్కుమూసుకోలేదు. విసుగునలా. ఆశ్చర్యం చూపించలేదు— దీనంగా ముఖంపెట్టి," చూడు రావు(లూ! నేను నీకు కాయితం రాసిస్తాను; అది దగ్గరుంచుకో. నేను వుద్యోగంలో చేరగానే నువ్వెంత చెప్తే అంత వడ్డీతో తిరిగి నీకు ఇచ్చేస్తాను? నన్ను నమ్ము రావు(లూ!—" అన్నాడు. సూర్యారావు.

ఇహా ఇంటికి బయలు దేరాడు.

రావు(లు పెద్దగా నవ్వేడు. నవ్వి నవ్వుతూ, "హ! హ!—సూర్రేవు గారూ! ఎంత అమాయకుడివయ్యా! డబ్బు కాడ ఎవుర్ని ఎవుడూ నమ్మడు బాబూ! తాకట్టుకి వొస్తువు ఎట్టనేకపోతే, నీకు నాను సొమ్మియ్య నేను; ఏటంటే— నమ్మనని గాదు. రోజులలా వున్నాయి. నమ్మకంగా వుజ్జోగం ఇచ్చినోడు అలాగే సాపకింద నీరు నాగ, నీ వుజ్జోగం తీసేసి నీ కూడులో మట్టి జల్లేసి, నీ జీవాలు ఈదిని బడీ నాగ సేస్తాడని నువ్వు కలగన్నావా? అంతే బాబూ! అంతే! ఏటో...రోజులిలాగే వుంటే...ఎవడు ఏ(వయిపోతాడో! గారంటీ ఏట్నేదు బతుక్కి!...ఏటి నమ్మకం! మొన్నటి దాకా ఇంజినీరువుజ్జోగం సేసి నోడివి... నీ బతుకు ఇలా బజారు పాలవుతుందని ఎవడన్నా అనుకున్నాడా? ఎవడి జాగర్తలో ఆడుండాలి; తెల్లారి లేస్తే మన బతుకెలాగుంటదో ఆలోసించుకునే ఈ రోజు గడపాల; మరోటి మరోటీ అనుకుని నాబంలేదు. నువ్వు కాయితం రాసిచ్చినా నాకు, నీకు డబ్బియ్యనేను—వస్తాను బాబూ!" అని, తూలుకుంటూ వెళ్ళిపోయేడు.

రావు(లు తాగి వున్నాడు. అందుకే 'విజాన్ని' అలా కుండబద్దలు కొట్టినట్టు చెప్పేడు.

సూర్యారావు రెక్కలు విరిగిపోయేయి. అతని ఆశలు అంతరించాయి—డబ్బు! డబ్బు!! డబ్బు!!!

తలవంచుకుని నడుస్తున్నాడు—సూర్యారావు

తల—వంచుకునే నడుస్తున్నా సూర్యారావు. తలెత్తుకుని తిరిగేరోజు వస్తుందా? మేష్టారూ! వస్తుందా?